

ДО ІСТОРІЇ САДИБИ-МУЗЕЮ ПАНАСА МИРНОГО

У самому кінці колишньої 3-ї Кобищанської, а нині вулиці Панаса Мирного, стоїть дерев'яний будинок. Зведений він 153 роки тому, 1860-го. Колись цей будинок був дачею дворянина Віктора Яновича, пізніше в ньому жила дружина статського радника Надія Андрієвська, мешкав тут і студент Іван Дмитренко.

І невідомо, як би склалася подальша доля цього будинку, якби в березні 1903 року його не придбала родина Рудченків.

Цей рік Панас Якович згадував як один із найщасливіших. Садиба зустрічала нових господарів зеленню саду. Рай влітку та й годі! В одному з листів до Марії Заньковецької Панас Мирний так писав про власну хату: «...що хоч і далеченько від города, зате серед саду зеленого, на підгір'ї пишному примостилася і рада-радісінька прикрити Вас і від спеки сонячної, і від гаму й кіптяги городянської»¹.

Багато радісних і гірких подій пам'ятає цей старий будинок.

Від веранди садок поволі спускався до ставу, який оточували великі дуби, ясени та величезні старі верби, навіваючи прохолоду.

Сини Панаса Мирного охоче проводили час у товаристві місцевих хлопчаків, які жили по сусідству з Панасом Яковичем. Діти письменника брали участь у народних святах: Івана Купайла і місцевого обряду «женити свічку». Під час таких святкувань нерідко

¹ Мирний П. Зібрання творів : у 7 т. / Панас Мирний. – К. : Наукова думка, 1971. – Т. 7. – С. 502.

цілу ніч по всіх Кобищанах лунали голосні пісні, по садах палали багаття, варили кашу.

Усіх вабив джерельною водою ставок. Панас Мирний облаштував на березі купальню. По інший бік дубів були поставлені лавки у вигляді підкови. Хоча садиба й була обнесена огорожею, але господарі дозволяли місцевим дітям ходити через хвіртку й купатися в ставку. А згодом навіть був зроблений спеціальний перелаз. Узимку на ставку, на льоду, в ковінки грали.

Панас Якович любив природу, умів доглядати й охороняти її. Його садочок і ставочок мали надзвичайно мальовничий вид. Письменник намагався частіше бувати серед народу. Середній син Панаса Мирного Михайло Рудченко згадував, як невдовзі після переїзду на Кобищани батько задумав у садку на окремій ділянці зробити так званий перевал для молодієї посадки. Якраз на цю роботу погодився дідок зі Старих Санжар. Копуючи траншеї для перевалу, дідусь якимось висловився, вказуючи на тверду цілинну землю, що це не копання, а ціла кресачка. Після такого вдалого виразу усі (бацько, мати, діти) почали називати цього діда Кресачкою.

Цей старий кілька разів приходив весною копати землю під город. Панас Мирний частенько виходив у садок випалити люльку з дідом. Вони про щось розмовляли. Одного разу дід Кресачка вчив Панаса Яковича, як кров замовляти. Письменник із нетерпінням чекав таких зустрічей і нових розповідей. Дідове «замовляння» було до слушного часу покладено у схованку Панаса Мирного для майбутніх образів².

Та й самого Михайла батько навчав прислухатися до народної мови, до співу, радив записувати цікаві прислів'я, приказки. Говорив, що цим можна зробити велику користь для вивчення нашого багатого фольклору.

А актор В. Гайдаров залишив свої спогади про Панаса Мирного і його садок.

Володимир Георгійович навчався в тій самій гімназії, що й сини письменника. Там утворився маленький гімназичний гурток

² Рудченко М. Спогади про мого батька (Панаса Мирного) / Михайло Рудченко // Радянська література. – 1939. – № 5. – С. 126.

для більш широкого й глибокого ознайомлення з літературою, який до 1909–1910 рр. дуже розрісся. Іноді влаштувалися загальні збори усього гуртка. 70–80 чоловік було важко десь розмістити. І тоді гімназисти облюбували собі великий садок Панаса Мирного. У цей сад доволі легко було потрапити обхідними шляхами з різних кінців міста, що було дуже зручно з точки зору ухилення від невсипущого ока жандармів.

Під час однієї з бесід із Панасом Мирним В. Гайдаров раптом збагнув, що перед ним сидить не тихий чиновник казенної палати, а людина, яку хвилюють ті ж питання, які починали турбувати й молодь того часу, – пошуком правди життя.

Одного разу Панас Мирний зізнався, погладжуючи свою бороду, що не дуже прагне неприємностей: все ж таки він державний службовець! Письменник порадив подумати, якщо поліцейські чини «накриють» їхні зібрання, про те, яка причина звела всіх їх тут разом, чому у них таке «скупчення». Наприклад, там змагання в «городки» чи що, гра в крокет чи в серсо. «Дівчата серед вас теж будуть? – додав Панас Мирний, – їм в “городки” грати не личить – ось для цього крокет або серсо»³.

В. Гайдаров був дуже вдячний Панасові Яковичу за його конспіративні поради і вказівки. Їхнє зібрання пройшло досить вдало, ніхто їх не вистежив.

Згодом Володимир Георгійович став відомим актором театру й кіно, майстром художнього слова. На схилі літ він з теплотою і вдячністю згадував зустрічі з письменником у садку і все життя пам'ятав життєві й літературні поради Панаса Яковича.

А наприкінці серпня 1903 року в садибі лунали голоси Олени Пчілки й Михайла Старицького, Василя Стефаника й Михайла Коцюбинського, Гната Хоткевича й Володимира Самійленка, Лесі Українки й Марії Заньковецької. Усі вони приїжджали в Полтаву на відкриття пам'ятника Іванові Котляревському.

Минули роки. На фронті загинули два сини письменника, третій працював в іншому місті. 28 січня 1920 р. помер господар оселі. Олександра Михайлівна, дружина Панаса Мирного, залишилася сама.

³ Гайдаров В. В театре и в кино / Владимир Гайдаров. – Л. – М.: Искусство, 1966. – С. 65.

Збиранням, вивченням і збереженням спадщини Мирного в цей час почало займатися Полтавське наукове товариство при Академії наук України. Частину книг із бібліотеки Панаса Мирного було передано до щойно відкритого Центрального пролетарського музею, у якому створили експозицію, присвячену творчості письменника, а частину – до Полтавського інституту народної освіти, ректором якого був В. О. Щепотьєв. Учений уже давно цікавився творчістю Панаса Мирного. 15 лютого 1920 р. на засіданні Полтавського наукового товариства вперше була відкрито вшанована пам'ять Панаса Мирного в Полтаві. Тоді було заслухано доповідь Володимира Щепотьєва «Завдання Товариства у зв'язку зі смертю Панаса Мирного». А в січні 1922 р. читалась доповідь Щепотьєва «Мирний як творець соціального роману». І хто знає, можливо, музей класика літератури був би відкритий раніше, якби не переслідування та арешти В. О. Щепотьєва.

Але не забули будиночок на Кобищанах полтавці. До редакцій газет надходили листи з питаннями, чи буде відкрито музей, коли ж нарешті відремонтують будинок письменника? Через бюрократичну тяганину справи не рушили з місця. І все ж знайшлися люди, яким удалося пробити чиновницьку байдужість.

1938 р. до Полтавського педінституту приїхав працювати Григорій Нудьга. Він виявив бажання зайнятися збором та вивченням матеріалів про Панаса Мирного, адже в Полтаві були будинки, у яких жив класик, була садиба, у якій мешкали його родичі. Але з чого почати?

Г. Нудьга довідався про двох приятелів Мирного – П. О. Репетіна й А. І. Коломенського. Молодий викладач відвідав колишнього співробітника Полтавської казенної палати Петра Олексійовича Репетіна, у якого була велика бібліотека і навіть твори Панаса Мирного з дарчим написом. До Панаса Яковича Петро Репетін ставився з великою любов'ю, дуже хотів, щоб про цього письменника більше писали.

Були ще живі знайомі й колеги П. Рудченка, у них Г. Нудьга купив кілька книжок і рукописів. По Полтаві пішла чутка, що збирають матеріали про їхнього земляка, і люди самі стали приходити до викладача літератури, щоб розповісти про письменника, його оточення.

Григорій Нудьга вирішив сам навідатися на Кобищани. До родини П. Рудченка спочатку пішов П. Репетін, щоб дізнатися, чи всі здорові та чи можна до них завітати найближчої неділі.

І ось вони в лютому 1939 р. вирушили до хати Панаса Мирного. Садиба була на схилі, навколо стояли оголені старі яблуні, що підступали аж до невеличкого одноповерхового будинку. «Більшість отих дерев посаджено ще за Мирного», – пояснив Репетін⁴. Огорожі кругом садиби не було, але в окремих місцях стояли похилені стовпці, свідки того, що обійстя колись мало свої межі. Садиба явно була занедбана, потребувала коштів, матеріалу, робочих рук і чийхось постійних уважних турбот.

У хаті їх зустрів господар – Михайло Панасович, син Панаса Мирного. «Мені найбільше запам'ятався ласкавий, довірливий і вдумливий погляд синіх, аж голубих очей Михайла Панасовича і його усмішка», – згадував Г. Нудьга⁵.

Вийшла до них і дружина П. Рудченка – Олександра Михайлівна. Коли ж дізналася, що вони мають намір клопотати, щоб у їхньому будинку відкрили меморіальний музей Панаса Мирного, зраділа й подарувала старенький альбом із фотографіями.

Потім домовилися, що Г. Нудьга піде до відповідних установ вести переговори про створення музею, щоб до ювілею письменника (1939) вже були якісь реальні результати. Усім сучасникам Панаса Рудченка було запропоновано написати спогади.

У Полтавському педінституті організували постійну виставку «Панас Мирний», звільнивши для неї одну з аудиторій. Демонструвалося багато книг із особистої бібліотеки Панаса Мирного, фотографій із дарчими написами, з хати письменника було позичено чимало цінних оригінальних експонатів. Першими відвідувачами були студенти, викладачі інституту, учителі, а далі й учні шкіл. Тут виставляли лише незначну частину тієї великої спадщини, що лишилась після смерті видатного письменника, але успіх виставки був несподівано великим.

⁴ Нудьга Г. До історії заснування музею Панаса Мирного у Полтаві / Григорій Нудьга. – Львів, 1981. – 14 арк. – (Рукопис). – ПЛММІМ. – 225-д.

⁵ Там само.

У 1939 р. минало 90 років від дня народження Панаса Мирного. Постановою Ради НК УРСР для відзначення цієї дати була створена спеціальна ювілейна комісія, на чолі якої призначено письменника Івана Ле. У квітні 1939 р. члени комісії приїхали до Полтави. Оглянувши будинки, в яких жив у свій час Панас Мирний, вони прийшли до висновку про доцільність створення музею в оселі, де письменник прожив останні 17 років.

У травні 1939 р. Радою Народних Комісарів УРСР було винесено постанову про утворення в Полтаві літературно-меморіального музею Панаса Мирного.

12 травня 1939 р., не чекаючи офіційного відкриття музею, група студентів та викладачів Полтавського педінституту, колишні співробітники П. Рудченка А. Коломенський та П. Репетін з нагоди 90-річчя від дня народження видатного українського письменника організували літературну екскурсію для огляду будинків у Полтаві, в яких жив і працював Панас Якович.

На могилу Панаса Мирного в Зеленому Гаю екскурсанти поклали вінок із живих квітів.

Нарешті всі пішли до будинку, в якому письменник жив із 1903 року до самої смерті (1920). Тут син Панаса Мирного і вдова охоче розповіли про життя і творчість Панаса Яковича, а потім сфотографувалися з гостями.

Юридично ж і фактично музей почав існувати з 1 квітня 1940 р., коли були відпущені кошти на його утримання і на реставрацію будинку. А першим директором призначили середнього сина письменника Михайла Панасовича Рудченка.

Отже, слід було готувати матеріали до кошторису ремонту будинку. План музейної експозиції доручили скласти Г. Нудьзі.

Незабаром почалися ремонтні роботи, Михайла Панасовича поглинули господарські клопоти, а Григорій Нудьга продовжував збирати нові матеріали про Мирного для музею. Петро Репетін записував спогади дружини письменника, надрукував розвідки про Панаса Мирного і його однодумців, передав для музею свою бібліотеку.

І все ж до війни повністю відреставрувати будинок не вдалося. Тяжкі роки окупації перервали творчу роботу наукових працівників. Наприкінці серпня 1941 р. музей евакуював до Уфи найбільш

цінні експонати: рукописи, 37 книг, виданих за кордоном, 22 листи Панаса Мирного, багато фотокарток. Усе інше залишилося в Полтаві і було збережене Олександрою Михайлівною та Михайлом Панасовичем. Будинок Панаса Мирного, звичайно ж, не вцілів би, якби на ньому була вивіска, меморіальна дошка або інший знак його культурно-історичної цінності.

Після звільнення Полтави, не чекаючи повернення експонатів із евакуації, у листопаді 1943 року у двох кімнатах було відкрито невеличку експозицію. Музей знову приймав відвідувачів. У будиночку не було ніякої специфічної музейної обстановки. Але там усе дихало тією атмосферою скромного трудового життя, у якій довгі роки прожив Панас Мирний.

Так усе починалося.

За весь час українська громадськість широко, на державному рівні, святкувала 90-ліття і 100-ліття Панаса Мирного, 125-річчя та 150-річчя від дня народження письменника. Із цими ювілейними датами тісно пов'язані й етапи розвитку, перебудови, розширення музею й поповнення його колекції.

У 1949 р. Україна святкувала 100-ліття Панаса Мирного. До Полтави приїхали відомі письменники, літературознавці, діячі культури: Олександр Корнійчук, Павло Тичина, Любомир Дмитерко, Семен Скляренко, Олесь Гончар, Петро Панч, Іван Ле, Юрій Смолич та інші.

Майже всі республіканські й обласні газети на своїх сторінках висвітлювали події цих урочистостей. «Літературна газета» писала: «Творчість Панаса Мирного – великий і дорогий скарб українського народу. Ім'я Панаса Мирного укрите навіки немеркнучою славою. У сузір'ї імен письменників минулого воно сяє, як зоря першої величини»⁶.

22 травня 1949 р. в мальовничій садибі будинку-музею відбувся багатолюдний мітинг, присвячений пам'яті письменника, на якому виступив Олесь Гончар.

В урочистій тиші була прикріплена до будинку мармурова меморіальна дошка, яка засяяла золотими літерами: «В цьому

⁶ Великий письменник-демократ // Літературна газета. – 1949. – 12 травня.

будинку 1903–1920 рр. жив видатний письменник, класик української літератури Панас Мирний (П. Я. Рудченко)».

Відомі українські письменники разом із М. П. Рудченком посадили біля будинку дуб, наймогутніше дерево, як символ величі таланту Панаса Мирного.

Потім відбулося урочисте відкриття пам'ятника Панасові Мирному, встановленого на його могилі в Зеленому Гаю. Десятки вінків укривали могилу письменника.

А увечері в Полтаві у Зеленому театрі міського парку Перемоги відбувся III пленум правління Спілки радянських письменників України, присвячений 100-річчю з дня народження Панаса Мирного. У своїй промові голова правління Спілки радянських письменників України О. Є. Корнійчук вказував, що «творчість Панаса Мирного по праву займає одне з перших місць серед найвидатніших творів світової культури», а «твори Панаса Мирного – це саме життя»⁷.

Протягом двох днів – 21 і 23 травня – у Полтаві відбувалася виїзна наукова сесія Інституту української літератури імені Т. Г. Шевченка АН УРСР та Полтавського педінституту імені В. Г. Короленка, присвячена творчості Панаса Мирного.

Підводячи підсумок ювілейних заходів, газета «Зоря Полтавщини» писала: «Хвилюючою і знаменною була ця незабутня зустріч полтавчан із письменниками, які приїхали сюди, щоб вшанувати світлу пам'ять класика української літератури Панаса Мирного»⁸.

Ювілейний комітет схвалив скульптурний портрет Панаса Мирного, над яким працювали молоді автори Макар Вронський і Олексій Олійник. Це було перше відтворення в скульптурі образу видатного українського письменника.

13 травня 1951 р., у день народження Панаса Мирного, на подвір'ї музею урочисто відкрили пам'ятник письменникові.

8 січня 1961 р. вийшов на пенсію М. Рудченко, який пропрацював на посаді директора понад 20 років. Михайло Панасович

⁷ Український народ шанує пам'ять Панаса Мирного. Промова тов. О. Є. Корнійчука // Літературна газета. – 1949. – 26 травня.

⁸ Народ вшанує світлу пам'ять великого письменника // Зоря Полтавщини. – 1949. – 24 травня.

безкоштовно передав державі садибу, значну частину меблів, фотографій, малюнків, особистих речей Панаса Мирного.

Наближалось 125-річчя від дня народження Панаса Мирного. Президія Спілки письменників України створила ювілейну комісію в такому складі: О. Гончар – голова, Ю. Збанацький – заступник голови, Л. Бойко, В. Козаченко, І. Солдатенко, В. Земляк, О. Чуча, М. Пивоваров. Були сплановані святкові заходи.

Асфальтувалася вулиця Панаса Мирного, яка до цього часу була викладена за допомогою П. Рудченка бруківкою.

1974 р. талановитий колектив художників (В. Батурін, А. Щербак, Є. Путря, І. Ковалевський, О. Чвала, В. Цимбаліст) закінчував роботу над створенням нової меморіальної експозиції, що розмістилася в семи кімнатах будинку. Садиба-музей була відновлена повністю, майже такою, якою вона була в останні роки життя Панаса Мирного.

М. П. Рудченко був частим гостем музею. Він доповнював експозицію новими матеріалами та пропагував літературну спадщину свого батька. Михайло Панасович допомагав створювати тематико-експозиційний план для відтворення будинку. Кожну деталь, кожен куточок музею було з ним звірено й погоджено. Художник Євген Васильович Путря згадував:

Виктор [Батурін] осаждал Михаїла Афанасьевича, выпытывал у него, где что стояло, где что висело, какие были ковры, какие картины на стенах, какие фотографии и чьи, и сколько; где хранилась обувь и какая, какие были цветы в доме, была ли швейная машинка, где находилась вешалка и какая она была; какие были у детей игрушки, как располагались детские кровати, где делали уроки [...] Все утверждено личными подписями сына Панаса»⁹.

8 травня, коли роботи були майже завершені, до музею прийшла делегація: Олесь Гончар, Василь Козаченко і Олександр Чуча. Гончар «слушал очень внимательно и ходил по комнатам, осторожно ступая на простилки, и руки держал за спиной. Всмотривался в фотографии. Долго стоял в кабинете. После осмотра

⁹ Путря Е. Музей Панаса Мирного. (Восстановление мемориальной усадьбы-музея. Дневниковые записи с 19 апреля по 12 мая 1974 г.) / Евгений Путря. – Полтава, 2000. – 8 арк. – (Рукопис). – ПлмМПМ. – 219-р.

Гончар обещал сотрудникам помощь в создании литературной экспозиции. У него обширные связи»¹⁰.

Зранку 13 травня полтавці й гості міста зібралися на подвір'ї садиби, щоб покласти вінки й квіти до підніжжя пам'ятника письменникові. Колишній директор музею О. І. Володарець згадувала:

Пришло на свято багато гостей, письменників, науковців. Олесь Терентійович Гончар із хвилюванням переступив поріг хати... першого симфоніста української прози, оглядав музей і садибу, цікавився, коли ж буде літературна частина музею, і, показуючи на свій значок депутата Верховної Ради Союзу, обіцяв свою допомогу. І таки писав тодішньому керівництву, та будівництво навіть такого приміщення затяглося на роки. А поетичну душу Дмитра Васильовича Павличка вразив звук голосного дзвіночка над вхідними дверима. Він ще раз зачинив і відчинив двері, прислухаючись до чарівного дзвону і був радий, що завітав до будинку, де жив Панас Мирний, де бували ті видатні гості, що приїжджали на свято Котляревського у 1903 році...¹¹

У приміщенні Полтавського обласного музично-драматичного театру імені М. В. Гоголя відбувся урочистий ювілейний вечір. У своєму виступі Олесь Гончар говорив: «Полтава сьогодні виказує зворушливу любов і шану до великого романіста, повістяра й драматурга. За пам'ять, за любов до рідної культури, за живий нев'янучий цвіт на могилі письменника – за все вам спасибі»¹².

Олесь Терентійович подякував також і бригаді майстрів, які «своїми руками так дбайливо впорядкували садибу письменника, котра відтепер буде гостинно зустрічати шанувальників Панаса Мирного, того, кому сьогодні виповнилось 125», назвавши письменника «першим симфоністом української художньої прози»¹³.

У ті роки події чимось нагадували всенародне свято відкриття пам'ятника Іванові Котляревському, коли Україна прислала до Полтави своїх кращих представників, нагадували часи, коли

¹⁰ Там само.

¹¹ Спогади про музей колишнього директора О.І.Володарець. – Полтава, 1999. – 12 арк. – (Рукопис). – ПЛММ. – 282-д.

¹² Пругло Т. Велика шана полум'яному правдолюбцеві // Зоря Полтавщини. – 1974. – 15 травня.

¹³ Гончар О. Перший симфоніст української прози / Олесь Гончар // Літературна Україна. – 1974. – 17 травня.

українські інтелегенти ділилися своїми планами, допомагали й підтримували один одного. У таку пору й «Панас між нами, як живий», – вказував спецкор «Літературної України» Микола Луків¹⁴.

У 1985-му, 25 років тому, в новому приміщенні створена літературна експозиція. Експонати трьох зал розповідають про життєвий і творчий шлях Панаса Мирного, його взаємини з письменниками та культурними діячами того часу. Четверта зала – виставкова. Щомісяця вернісажі професійних і самодіяльних художників, майстрів народного мистецтва, учнів шкіл естетичного виховання збирають полтавців і гостей нашого міста на садибі Панаса Мирного.

Того ж року садибу-музей взято під охорону держави як пам'ятку архітектури місцевого значення.

За більш ніж 70 років існування Полтавський літературно-меморіальний музей Панаса Мирного став одним із найбагатших літературних музеїв України за кількістю меморіальних речей. А їх близько тисячі виставлено в семи кімнатах будинку. Це – меблі, книги, фотографії, документи.

У 1990-х рр. науковці брали участь у роботі загальносоюзного семінару «Музей і підростаюче покоління» (м. Москва) і вперше в Полтаві започаткували роботу з музейного навчання дітей. Розроблялися програми і сценарії занять для різних вікових груп. Ці заходи швидко набули популярності, охопивши 12 дитячих садків і 22 школи Полтави й Полтавського району.

Прагнучи відродити українські традиції і звичаї в родині Рудченків, у 1991 році музей Панаса Мирного першим серед закладів культури міста почав святкувати Різдво Христове. Вже стало традицією щороку влаштовувати свята «Даруй літа щасливії цього дому господарю!..» та «Хто, хто Миколая любить?!» для вихованців дитячого садка «Золота рибка» та дітей, котрі мешкають по вулиці Панаса Мирного.

Науковці музею першими стали вшановувати пам'ять письменника за християнським звичаєм, замовляючи відправлення панакхиди за спокій душі Панаса Мирного у Свято-Успенському соборі.

¹⁴ Там само.

У 1998 р., незважаючи на складну фінансово-економічну ситуацію в країні, було проведено капітальний ремонт меморіального будинку. Цю складну роботу завершили до 150-літнього ювілею письменника.

З ініціативи науковців музею в 1999 р. Полтавською обласною радою була заснована обласна щорічна премія імені Панаса Мирного. І цього ж року колектив музею став першим лауреатом за публікацію наукових видань, створених на основі фондкових і архівних документів.

У 2004 році до 155-річчя від дня народження Панаса Мирного на будинку письменника була встановлена нова меморіальна дошка, виготовлена лауреатом обласної премії імені Панаса Мирного В. В. Голобородовим.

У листопаді 2005 р. науковці музею взяли участь у роботі I Всеукраїнського музейного фестивалю «Музей третього тисячоліття» (м. Дніпропетровськ). Музей єдиний, підпорядкований міському відділу культури, представляв там Полтаву. І виправдав таку високу довіру. На цьому фестивалі фільм «Музей Панаса Мирного» став переможцем у номінації «Експозиційний фільм». Музей було нагороджено дипломом лауреата й дипломом переможця I Всеукраїнського музейного фестивалю.

Влітку 2007 р. науковці взяли участь у підсумковій конференції Загальноукраїнського проекту «Україна туристична» (м. Київ). Того року музей Панаса Мирного перший і єдиний представляв Полтаву в цьому проекті.

Із 2009 р. садиба письменника Панаса Мирного – пам'ятка історії національного значення.

За сім десятків років музей став відомим далеко за межами України. Люди йдуть сюди, щоб вклонитися пам'яті письменника, відчутти подих минулого. Тут усе хвилює уяву, повертає в часи Панаса Мирного, сприяє кращому розумінню життя і творчості класика української літератури.